

Джек Тримпи

Анонимни алкохолици. Разбира се, че това е секта!

Превод от руски: Зоя Димитрова

(Джек Тримпи бил социален работник, затънал дълбоко в дебрите на алкохолизма през осемдесетте години на миналия век – поредният алкохолик, създал своя система за възстановяване. В началото като най-разпространен подход за лечение започнал да посещава сбирки на „Анонимни Алкохолици” и да чете „Голямата Книга” и програмата „12 & 12”. В едно интервю казва, че останал изумен и възмутен от безкрайното самодоволство и надменност в Big Book (Голямата Книга). Започнал да търси други пътища за възстановяването си и се натъкнал на група за рационално-емотивна терапия на Албърт Елис. Разбрал, че това е мястото, където би могъл да научи нещо прагматично за възстановяването си, без да го принуждават да чете молитви и да посещава по пет сбирки седмично в началото. Да се вземе сам в ръце, защото съдбата му зависи от самия него, вместо да се оставя в ръцете на някаква висша сила.

Тримпи започва да мисли, че работата в терапевтичните групи би могла да се опрости до едно прагматично ориентирано образование на участващите относно проблемите на алкохолизма и да се сведе до това как да бъдат научени хората с алкохолен проблем или алкохолиците да не пият. Заема се да преосмисли и всички основни понятия, свързани с алкохолизма – т.е. подлага на съмнение почти всичко, свързано с „Анонимни Алкохолици” и постепенно се превръща в основен критик на АА, краен продукт на което е обширната му, остра статия „Анонимни Алкохолици. Разбира се, че това е секта”, превод на която ви предлагаме.

В САЩ работата на Джек Тримпи се приема сериозно, макар че много хора не са съгласни с него, като го считат за прекалено краен. Той е един и от създателите на „Smart Recovery”, друга алтернативна на АА организация. Двамата със съпругата му Луиз са приети за членове на The American Human Association, където членове са и Ейбрахам Маслоу, Ерик Фром, Скинър, Карл Роджърс, Алфред Коржибски, Едуин Уилсън и Албърт Елис. Неговата система от групи на алкохолици Rational Recovery се счита за постижение на хуманизма в САЩ. Книгите му се издават в милионен тираж,

комичното е, че ги четат и хора, които посещават „Анонимни Алкохолици“. Последното е описано от един журналист, Стивън Бърг, който се срещнал с някои от тях – четели „Small Book“ тайно от останалите участници в АА групата, за да не ги дразнят и да не предизвикат скандал¹.)

Петър Кралев

В продължение на няколко години аз и жена ми Луиз много агресивно критикувахме „Анонимни алкохолици“ и тяхното групово оздравително движение, тъй като бяхме твърдо убедени, че АА („Анонимни Алкохолици“) – това е главният фактор на масовата зависимост в Америка. Ние знаем, че публичната критика на „Дванадесет стъпковата програма“ е огромна помощ за хората, които се борят с робската зависимост от терапевтичните групи, уверени сме също, че терапевтичното групово движение за самопомощ е вредно за американското общество.

Разбираемо е, че благодарение на това придобихме репутация на отявлени противници на АА. Много хора считат Луиз за приятна и деликатна в общуването жена, по-сдържана в нападите си срещу системата за борба със зависимостите, а мен за мърморещ, стар сметкаджия, преследващ свои тайни цели. Без да считам, че губя от личността си, ще кажа, че ние с нея в равни размери посветихме себе си на деструктивна критика на „Анонимни алкохолици“ и създаденото от тях движение на терапевтичните групи, породило бизнеса им – огромната индустрия за лечение на зависимостите.

Не е странно, че по много въпроси до тоя момент ние не заявихме публичната си позиция. Вместо открити изказвания, ние избягахме думи с буквата „с“, т.е. „секта“. Струваше ни се преждевременно в провокационен вид да заявим, че „Анонимни алкохолици“ – това е най-голямата секта.

„Анонимни алкохолици: култ или лечение?“ – това е заглавието на книгата на Чаз Бюф, в която се проследява историята, развитието и текущата практика в АА от гледна точка на поставения въпрос. Бюф разглежда 17 критерия, които се

използват обичайно при определянето на сектите от научна гледна точка, като пояснява уклончиво, че това не говори за нищо друго, освен че АА въвлича хората в някои нетипични култови практики. Той прави извод, че АА се явява в някаква степен религиозна организация, но още не заслужава етикета „секта“.

Едно научно изследване, свързано с възможностите за религиозна идентификация на „Анонимни алкохолици“, би било единствено научно и нищо друго. Десетки милиони души подозираха, вярваха или направо знаеха, че „Анонимни алкохолици“ е религиозна организация. Всеки може да види, че това е така, макар че цялата нация приема незряло-повърхностната формулировка на отказа им с това: "Не религиозна, а само духовна". Обаче съвсем не беше отдавна, когато федерални съдилища постановиха, че "АА е открито религиозна организация". Освен всичко друго те разгледаха литературата на АА и тяхната доктрина и без колебания обявиха това, което е ясно на всеки. Не академите определиха, че АА е религиозно съобщество, не професорите, събиращи пренаправляващи определени обществени средства от груповото лечение към достойни проекти. Не академите извеждат нацията от нейния печален съюз с АА и не те ще способстват за разрешение на кризата след нарастването на броя напуснали рамката на груповата зависимост.

Нашата официална позиция е такава: „Без съмнение, АА – това е секта! АА е не просто религиозен култ, това е радикален култ, злостен култ, широко разпространен култ и - опасен култ. АА продуцира един социално разлагащ механизъм, прикрит зад благородно, алтруистично съобщество. Неговата извратена философия за греха-болест и спасението чрез вярата в някакво хетерогенно божество противоречат на фундаменталните ценности на свободното общество. Обърнати към хората, страдащи от пристрастие към вещество, предизвикващо едновременно химическа зависимост и усещане за удоволствие, АА вече са раков тумор в душата на нацията, непредизвикващ болка в тялото на народа, но подяждащ основите на обществото. Жертвите са членове на социума ни, които са благодарни на своите поробители. АА създава проблеми, говорейки, че помага. Неговите 12-стъпкови програми не учат хората как да се избавят от пристрастието и как да прекратят употребата на веществото, неговите постоянни

членове обичат сектата повече, отколкото новациите, търсеци помощ. Всеки член на това култово съобщество формира своите удобни призрачни видения за света, изхождайки от своята работа над „стъпките”, а не от резултата на трезвия си живот в обществото. Сектата на АА се пренасочи към нашата федерална и държавна бюрокрация и сега се е загнездила във всеки социален институт, използвайки свои приемници, които изпращат новациите в нейната паст. Тя се разширява заради самата себе си и не е способна да се измени отвътре. Следователно, тя трябва да бъде разрушена с открити публични разобличения и с просвещение на хората.

Ние с Луиз рядко говорим на хората, които ни звънят, че АА е секта: те самите ни говорят за това. Ние надничаме през някакво огледало в душата на Америка – огледало, което е достъпно за малко хора. В офиса на общонационалната организация (има се предвид "Рационално възстановяване", б.п.) телефонът звъни непрекъснато, огромно количество хора по цели дни се опитват да се свържат с нас. Изглежда, телефонната ни линия прегрява два-три пъти повече от всяка друга, макар и да искаме, не можем да определим колко души се опитват да ни позвънят във всеки момент. Звънят най-вече читатели на списанието ни The Journal of Rational Recovery и книгата ми „Рационалното възстановяване. Ново лечение на химическата зависимост”

...По-долу привеждам няколко откъса от разговори по темата, заради която ни звънят от разни места:

„ Тези хора не са от моя свят, те са избягали от него.”

„Потреперах, когато по време на една от срещите на АА те буквално пречупиха едно момче, спорещо против концепцията за собственото безсилие.”

„Когато ми заговориха, че моето семейство също е болно, почувствах, че тук има нещо нередно.”

„Когато започнаха своята песен за нещо, което се явявало Висша Сила над мен, започна да нарасва чувството ми на протест, сякаш ставаше дума за нещо много важно в душата ми.“

„След като престанах да посещавам тези срещи, никой от тези, които познавах преди от групата, не желаеше да има работа повече с мен, макар че вече не пиех.“

„Брат ми захвърли пиенето, посещавайки АА, но стана такъв един странен... Почти не можех да го позная и едва ли не скучаех за онова, което той беше, докато пиеше. В крайна сметка той още беше искрен, и можеше да говори за всичко, стига да не касаете него самия.“

„Синът ни ходи при техен специалист по лечение на наркозависимости, и сега ни заявява, че ние сме безчовечни нарушители на правата на детето.“

„Говорех на мъжа ми, че всичките тези срещи не му помагат, че сега той нарича запозите си „рецидиви“ и все по-малко се чувства виновен след тях. Той все повече и по-често се съгласява с това, че е все още пиец, но приказва, че рецидивите – това е нормален етап от процеса на оздравяване. Макар че, когато отиде на сбирка след поредния рецидив, се чувства засрамен и подтиснат.“

„Година след като отказах пиенето, жена ми дойде в Ал-Анон с приятелка. Сега отказва да общува с мен, до този момент, до който аз не започна да ходя в АА.“

„Консултантите в рехабилитационния център бяха малко образовани и действаха като роботи, повтарящи заучени думи.“

„Чух как един човек говори: „Всеки ден се моля на Бог, за да не възникне в мен идеята, че мога да управлявам собствения си живот“. От тези думи ми стана лошо, но не намерих смелост да напусна групата.“

Тези коментари, а понякога и дългите истории, които ни разказват, ни убеждават с конкретни примери, че „Анонимни алкохолици” – това е секта. Съобществото на АА разпростира около себе си сектантски дух. То изглежда като секта, действа като секта и звучи като секта. Това е секта, израснала от същия корен, както и друго радикално религиозно движение – „Оксфордската група”[6], мигновено превръщайки се в самостоятелно образование. Нейните членове се настаняват в тъмните ниши на обществото: затворите, болниците, мръсните покрайнини на града, за да обявят пияниците за болни, неспособни да прекратят пиянството или злоупотребата си с други химически вещества. Те изобретяват сговорчивата Висша Сила, удобно алкохолно „божество”, санкциониращо ги по нелекия път над клатещата се летва с познания за трезвеността, направляващо ги по този път. Те постоянно са фиксирани в търсене на нови членове, за да оправдаят собствената си привързаност към сектата.

АА е секта, не затова, че съответства на някои критерии, измислени от академическата наука, те са секта, защото се показват като такава. Учените в областта на социалните и поведенческите науки не правят толкова често нови открития, обичайно те използват вече откритото, изчислявайки, описвайки, съпоставяйки и анализирайки открития, направени от обикновени хора. Те като правило много малко знаят за тези реални явления, за които се изказват, правейки всеки път забележки относно неосведомеността на собствените си колеги. АА процъфтява за сметка на човешкия страх: за хората е неловко да говорят за това, което виждат на практика – спомнете си приказката „Новите дрехи на царя”. Следователно, настъпи време да назовем АА „секта” и да почакаме, докато учените го схванат.

За да им помогна, аз използвам седемнадесет научни критерия за секта, изведени от Бюф, и правя точно и ясно заключение, основано на моя ежедневен опит в националния офис на „Рационално възстановяване”.

1. Религиозна ориентация, вяра в свръхестественото

Както беше предсказано в „Малката книга“ (моя книга от 1980 г.) [федералните съдилища сега се отнасят към литературата, съдържаща учението на АА, а също и към стъпките като към „веществено доказателство № 1“, показващо, че движението на АА е „откровено религиозно“. АА е интензивно религиозно съобщество; в каква друга религия се изискват по 90 срещи в течение на 90 дни? Що за спешност?

„Голямата книга“ разглежда отвътре 12 стъпковия култ като нещо действително свিশе, като свещен текст. Във всеки възникнал спор се разрешава цитирането от нея на този или онзи пасаж. Всестранното и продължаващо изследване на Гаetano Соломон в списание „Рационално възстановяване“ открива чисто религиозна идентичност и корени на АА. Един от уникалните трудове се явява неговото сравнение между повърхностния и дълбинния слой на 12 стъпковата конверсионна програма (това, което виждаш и това, което получаваш на практика).

Разцепления в семействата, водещи началото си от членство в АА, както и конфликти на религиозна почва, често разкъсващи семейните връзки. В крайна сметка една методистка църква излезе с изказване против „тези хора, които провеждат срещи в приземията и сутерените“, против тези които провеждат неделни служби с плюшени мечета над олтара – там, където е бил образа на Христос. Църквата на спокойствието, както назовават себе си, основава култ, използвайки специална библия, написана специално за алкохолици.

Една развълнувана жена, нежелаеща никога повече да стъпи в АА, ни позвъни и ни разказа: „Сега разбирам, защо винаги съм изпитвала дискомфорт на срещите. Те говорят: програмата на стъпките не е религиозна, а духовна, но при това сами не признават духовната ценност на каквито и да било религиозни обряди.

Те заявяват, че уважават всяка религия, но са уверени в това, че нито една религия не би помогнала да се решат проблемите със зависимостта от алкохола

или наркотиците. По мое мнение това означава, че АА считат своето разбиране по-висше от християнското, когато диагностицират във всички семейства „болест” на зависимостта. Те определиха цялото мое семейство като семейство на съзависими или гледащи през пръсти и лекомислено на нещата, вместо да се занимават с планове за спасението си – сякаш изведнъж бяхме заболели. Това ме разтройваше, но продължих да посещавам срещи и постепенно членството ми в групата изтъни моята връзка с църквата. Макар и да утвърждават, че няма конфликт между църквата и програмата, в действителност невъзможно е да поддържаш и едното, и другото. В АА се научих да се отнасям към Бог не така, както ме учат в моята църква. След посещаване на 12 -стъпкови сбирки започнах да се отделям духовно по време на богослужение от всички в нашата църква, защото в представите ми Исус Христос в църквата коренно се различава от тази Висша Сила, на която се покланях по същество по време на групови сбирки. Стигна се дотам, че не можех да споделя за проблема си нито в църквата, нито в групата на АА. Но сега „Рационално възстановяване” ме свързва отново с моята религия, показвайки ми, че пианството не е болест, това е грях...”

2. Иррационалност, ригидност (невъзможност за промяна), антиинтелектуалност.

Съгласно adeptите им, учението на АА винаги е правилно – в този вид, в който е било написано. Никой не може да говори за непоследователност на учението на АА, и груповото взаимодействие се изгражда в такъв вид, че да го охранява от критики. „Вашите хубави мисли са взети от тук или от тук”, „Няма такъв, толкова глупав човек, който да не разбере програмата, просто много хора прекалено мъдруват.” „Чакайте чудеса”.

3. Харизматичен лидер.

Малко са, които биха оспорили факта, че вторият основател на АА Бил У. е почитан сред народа като „свят”, кумир, боготворен в дванадесет стъпковото съобщество. Домът му се е превърнал отдавна в място за поклонение, а личните

му вещо в свещени предмети. Някои го считат за реинкарниран (прероден) Христос, въвеждащ в Ерата на Трезвеността, хилядолетно царство, сравнимо с царството Божие, за което се говори в Библията. „Пожизнените” членове на АА проследяват своето родословие, отвеждащо до Бил У чрез генеалогията на своите поръчители, и в дискусии с гордост заявяват: "Бил У бил велик спонсор на моя спонсор." Коренните членове на АА отнасят себе си към „доверените служители” въпреки утвърждаването, че в АА няма лидери. Такъв етикет им прибавя имидж и огромен морален авторитет, тъй като те фактически представляват генеалогията на АА, вървяща към Бил У и в крайна сметка към „любящия Бог” и „АА”, на които те „послушно служат”.

4. Йерархическа авторитарна структура.

Без да гледаме на това, че за страничните наблюдатели АА представлява некомерсиална корпорация от независими наставници, и съобществото е съставено от равни групи клетчици, редом с това съществува и друго по-високо ниво на организацията. Неговите членове защитават анонимността си и представят себе си в качеството на експерти, познаващи проблемите на зависимостите, точно те проникват във федералния и държавен бюрократичен апарат, където манипулират социалната политика и финансовите структури, въздействайки върху системата на социално обезпечаване в Америка. Стотици некомерсиални (нестопански) организации си поставят за своя единствена цел насаждането на пропаганда на тема „болест-лечение” и създаване на мрежа от съобщества за поддръжка на високо ниво 12-стъпковите програми, описани в литературата, посветена на учението на АА. В настоящия момент, когато на разпореждане на социалната система в Америка са включени съдилища и затвори, на тяхно разпореждане пък са включени професионални изправителни и лицензирани учреждения, социални и медицински благотворителни програми, системи на здравеопазване на военнослужещите, АА може да се разглежда като мощна йерархия на професионални сътрудници, които се намират на съответните длъжности в обществото. АА – това е секта, която е проникнала в бюрокрацията, затова я и наричам „сектокрация”, заради отсъствието на друг термин, описващ тази аномалия. Средствата за финансиране на тази сектокрация се формират не по

пътя на доброволни пожертвования от благодарните алкохолици, а се изземват от всеки данъкоплатец в резултат на насилствено изменение на държавните закони за налозите. Сектокрацията разширява редиците на членовете си, използвайки авторитетността на социални организации, за да вмуче незащитените хора в своите групи, където те се подлагат на внушение в определени условия, и което вече интересува организацията "Международна амнистия". Наказанието за тези, които се съпротивляват да участват в АА, може да бъде затвор, смърт заради отсъствие на донорски органи за трансплантация, пак затвор вместо условно или бързо освобождаване, загуба на социално обезпечаване и привилегии, загуба на родителски права вместо съд за родителски права, загуба на средства за съществуване при инвалидност вместо професионални програми, загуба на работа вместо програма в помощ при трудоустройването.

Отдавна не е тайна, че хората, които получават при тестване висок бал за авторитаризъм, се отнасят с най-голяма строгост към изпълнението на 12-стъпковата програма и са по-склонни да се превърнат в посветени, дълговременни нейни членове. Системата на наставничество (спонсорство) прави възможно разслоението вътре в групата, покорство или удовлетворяване на жаждата за власт и контрол над другите хора.

Освен това, членовете на АА достигат своя статус и доверието на околните, основавайки се на времето, изминало от последното им пиене, затова заедно с прекараните години в трезвост те трябва да чувстват превъзходство над тия, които са трезви едва десет дни. Като резултат се създава ядро на групата – истински привърженици, личности образуващи едно цяло с АА.

5. Подтискане на индивидуалността с „Волята на бога”

Да спреш да пиеш не е достатъчно, за да удовлетвориш изискванията на 12-стъпковата програма. Необходимо е да примеш бога АА, „Висшата сила” в качество на свой личен спасител. В основата на почти всички култове лежи контрола от Бога. Джим Джоунс, Дейвид Кореш, и „Вратата на Рая” имат обща черта за всички сектанти, те я избират от харесалите им легитимни религиозни системи и отхвърлят всички останали.

Обичайно сектите са религиозни съобщества, интерпретиращи думата „бог“ по някакъв особен начин, винаги разрушаващ критическото мислене и заставящ членовете им постепенно да стават все по-покорни на „Волята Божия“.

6. Догматизъм, изключително право на истина от последна инстанция

Четенето на основополагащия документ на АА „Голямата книга“ разкрива факта, че АА извън всяко съмнение, без да обръщаме внимание на някои дипломатически увъртания, декларира своето притежание на истината от последна инстанция. Всички, които се опитат да се противопоставят на доктрината на АА по време на сбирка, бързо разбират, че не са прави и че „стъпките“ са абсолютно вярни, а поддръжането на опозиционни убеждения е равносилно на смъртна присъда. Един човек ни позвъни веднъж, той ни разказа: "Когато обявих в групата, че съм чел новата книга "Рационално възстановяване", те започнаха да странят от мен, бях изолиран. Беше, като че ли предадох всички присъстващи или пък внесох някакви семена на раздора..."

7. Сепаратизъм

Нито една секта не е преуспяла толкова в „награждаването“ на своите членове с отличителни особености, както АА. Даже сектата „Вратата на рая“, изискваща носенето на униформи и кастрация, не успя да си осигури достатъчна поддръжка на научната общественост, за да защити странната концепция за НЛЮ-спасителя, притаил се в опашката на кометата Хейл-Боп. АА изказа хипотеза за съществуването на свещена болест и намери мощна подкрепа. Ти и До, лидери на „Вратата към рая“, не получиха от официалната религия поддръжка на своите представи за спасение и рай. Когато 39 души от сектата доброволно се самоубиха, както им предписваше доктрината, не ги разглеждаха като жертва на хипотетична болест, а на опасен култ.

Не трябва да си напрегнем много въображението, за да си представим секта от типа „Врата към рая“ толкова по-високоразвита и организирана, в която значителен брой учени-медици и психолози се превръщат в посветени членове...

8. Изключителност (единствен път към спасението)

В писанията на АА няма преки упоменавания на задгробния живот, затова пък има разсъждения за висшето състояние на битието, наподобяващо рай или нирваната – спокойствието. Спокойствие и нирвана се достигат след старателна работа над стъпките, тази работа ни отвежда към духовно пробуждане, неизразимо прекрасно, вдъхновен опит за религиозно преображение.

Спокойството – това е състояние на твоето лично спасение на вярата, но то е и височайше ниво на достижения в стъпковата вселена.

От спокойствието идват всички добрини: добрите дела, добрите чувства, и въобще добродетелта като такава. „Спокойствие свещено” се възвисява над религиозния опит в традиционните йерархически религии. Общата постановка на съобществото „Анонимни алкохолици” по отношение на традиционната религия е по снобистки съдържана, още веднъж отразяваща дълбоките противоречия, с които е пронизано АА.

9. Самозатъване (главно сектата се явява като нещо такова)

Кодексът от практически знания и препоръки на АА е пълен с всевъзможни забранителни норми, в изпълнение на които човек може да посвети целия си живот. Това е изключително проявление на сектата. Никой не е способен да се въздържи сам от пиене или да се избави от отчаяние самостоятелно, единственият благодетел е АА или Бог, а единственото правилно отношение – благодарността. Книгата „12 стъпки – 12 традиции” формулира първа традиция така: „Нашето общо благополучие трябва да е на първо място.” АА поднася себе си като нещо жизнено необходимо: „Без АА ние всички ще загинем”. Каквато и да било критика на програмата или организацията АА се счита за ерес, опасна за живота на членовете навсякъде и винаги и е необходимо да бъде пресечена с лозунги и предупреждения. Членовете на АА остават завинаги, работещи върху стъпките самостоятелно и посещавайки сбирки като път към някакъв методичен духовен ръст. 12-стъпковите сбирки са фокусирани на философски разсъждения на елементарно ниво, а в книжарниците постъпва нескончаем поток все по-нови и нови книги за лекуване с помощта на поредните 12 стъпки, много от които са публикувани от центъра „Хейзълдън”.

10. Икономическа експлоатация

Струва ни се твърде вероятно, че АА подронва икономическата основа на голямо количество семейства, отколкото самият алкохолизъм. Между терапевтичните групи и лечебните центрове съществува неразривна връзка: непрекъснати потоци клиенти обезпечават материалната поддръжка на едните или другите, изпратени от тая или оная институция, а накрая предявените сметки са с астрономически за всяко семейство суми. Съществуват данни за това, че за заплащане на поредното лечение някои хронично сриващи се пациенти са били принуждавани да вземат кредити и да залагат имущество. АА само установява препоръчителна сума, която членовете на обществото могат да внасят на сбирка (през 1990 г. тя беше 500 долара за година), но атмосферата на срещите прави процедурата по събиране на вноските подобна на погасяване на дълговете по залагания. Само в един от многочислените териториални окръга на АА сумата, натрупана в АА за 1989 г. нарасва на 11 милиона долара. Всичко това е отрицание на твърдения от типа „В АА никой не заработва и цент.“ Не е съвсем така.

11. Чувство за собственост (готови са на всичко, само и само да задържат своите членове)

Известният борец за свобода на мисленето и действията, телевизионният водещ Джим Бьорнс, забелязва: „АА проявява собственически инстинкт в отношението си към всеки човек, който пие много.“ Преди известно време открихме, че почти ежедневно слушаме от хората: В крайна сметка загубих групата, защото те помислиха, че съм им собственост.“ „Те продължиха да ми звънят в промеждутъците между срещите и да ми говорят, че мога да полудея или дори да умра, ако престана да посещавам сбирки.“ „Заради пропуснатите сбирки се чувствах на срещите като подсмърчащ хлапак.“ Един човек, подтиснат и напласен, но явно трезвен, каза: „Необходима ми е помощ. Те идват за мен.“ Предполагайки, че вече е била извикана полиция или „Бърза помощ“ Луиз го попита: „А кои точно?“ "Хората от АА. Не желаят да ме оставят на мира. Вече сигурно са наблизко.“ Луиз посъветва абоната да ги прогони, но той каза: „Безполезно е. Не мога да им попреча, когато се окажат тук.“ И затвори слушалката.

Звънят ни много хора, които от дълги години се намират в устойчиво състояние на трезвост, но въпреки това от тях се иска посещение по лечебни програми. Това засяга професионалното лицензиране, установяването на опеки над деца или пък хора, привлечени към отговорност за шофиране в нетрезво състояние. Обичайно е за този, който е прекратил ходенето на група, да чуе подобен звън от член на АА: „Не съм те виждал толкова време. В ред ли си?“ Това съвсем не е загриженост или приятелско съчувствие, а манипулация, целта на която е да върне хората на сбирки. Когато нередовният даде ясно да се разбере, че повече няма да се върне в АА, няма никаква вероятност членовете на групата да продължат общуването или да му звънят по някакъв друг повод.

12. Използване на методи за контрол на съзнанието. Объркване

Докато останалите секти обещават на тези, които ги напускат, проклятие и божие или кармично наказание, АА обещава на отцепниците ад на земята, под формата на неизбежно пиянство, или пък болестта, която наричат „сух запой“. Концепцията на „сухия запой“ е една от най-зловещите мошенически уловки, изобретени някога за удържане в сектата на заблудените членове. С дълбоко знание за това, колко лошо зависимите хора си представят възможността за получаването на удоволствие от живота без химически вещества, а също и разбиране на неутолимото желание да продължат да пият или да се друсат, новациите разказват за това, че просто отказът от пиене или от употреба на наркотици няма смисъл, доколкото зависимят човек не може да бъде щастлив, не умее да се справя с обичайния жизнен стрес, и в крайна сметка просто ще пропадне в резултат на продължителни страдания и непомерно налягане на силите.

Методиката на АА отдавна си е завоювала репутация на „лозунготерапия“; впрочем всички секти използват повтарящи се фрази за внушение на теориите си. Както при други секти, така и девизите в АА изразяват баналности, зад които обикновено се крие равнодушие. При организацията на срещите двустранното общуване е забранено; всеки има право „да сподели“ нещо с групата, коментарите или са минимални, или отсъстват. Одобрение или неодобрение се изразява с помощта на остри шегички, или невербално - с жестове и пр.

Фактически всички новаци страдат от подобна на функционално разстройство амбивалентност с честа промяна на намеренията и настроенията, което ги прави лека плячка на ветераните, които умеят да предсказват хода на мислене у зависимите. Вместо да им помогнат, запознавайки ги с простите истини, които са длъжни да знаят, те използват слабостта на новациите, за да ги привлекат в сектата. Всеки трезвен анонимен алкохолик добре знае, че употребата на алкохол е въпрос на свободен избор, а самоизлекуването - не толкова възможно, колкото типично явление. Обаче въздействайки на чувството за вина и преданост към групата, те повтарят официалната догма за това, че АА е спасителна лодка за всички зависими, и да я напуснат е равносилно на смърт.

АА стига до там, че в групите се настоява: „Вашата Висша Сила може да направи всичко, което е възможно: чаена чаша, дръжка на врата, камък." В това усърдие изчезва всяко уважение към здравия смисъл и свободното самоопределение на човека - в угода на собствената логика, разглеждаща всичко от гледна точка на контрол над съзнанието. Те казват: „Отначало вие идвате, защото сте длъжни да идвате, а после – защото ви харесва да идвате.” Няма секта, коато да е достигнала подобна изтънченост в разработване на способности за контрол над съзнанието: страничният наблюдател или не забелязва, или не предполага грубото вмешателство. Често се стига до следващите способности:

А. Зависимият човек се нарича „болен”, „недееспособен”, „неразбиращ очевидни неща”, „заслужаващ предприемане на радикални мерки” спрямо него самия и насилствено подчинение, т.е. унижение. Привържениците на АА ще възприемат това, по същество оскърбление към самите себе си, като нещо необходимо и напълно уместно при дадените обстоятелства – от типа на хирургическа операция.

Б. Игра на доверие. Използването на хора и понятия, внушаващи авторитет: лекари, психолози, професионални асоциации и пр. за тълкуване на 12 стъпковата програма. След като имат държавен лиценз, значи знаят какво правят, и ако ти казват, че това е правилно, значи е правилно.

В. Лъжи. Мощно отрицание на реалното състояние на нещата – например, когато се говори, че „АА не предоставя името си на никакви странични организации”, в същото това време всички лечебни програми се управляват от професионални „анонимници”, които успешно внедряват там 12-стъпковата програма. Използвайки начини за постоянно повторение на безсмислени словосъчетания от типа на "болест на зависимостта", "работа по изцелението", "не пий само днес", "оздравяването - това е процес", "по пътя на оздравяването", „оздравяващ”, „отричащ”, „лечение на зависимостта” и пр. Това предизвиква обществено привикване и предпазва от справедливо възмущение, що се отнася до истинското съдържание на изобавлението от зависимостта в американски стил.

Г. „Стъпкотреп” – т.е. обяснения, които ви дават инструкторите, когато започнете да се интересувате от странните им вярвания и подозрителните им занятия: „АА не е религиозно движение, а духовно." "Никой не може да прави бизнес от АА. Ние сме съдружие от заинтересувани лица, съществуващи изцяло за сметка на собствени пожертвования". „Вземете това, което ви харесва, и отхвърлете останалото.” А „12 стъпки, от които зависи оцеляването на членовете – това са само предложения”.

Д. Критиката, несъгласието и здравият анализ се оценяват като патология. Програмата е божествено вдъхновено произведение и не може да бъде подложена на критика. Личностите, отричащи култовата доктрина, се подлагат на остракизъм, разглеждат се като болни, психически нездрави, безпомощни, пияни, органически неспособни за нормален живот и въобще обречени. Критиката на АА – това е винаги нещо злобно, параноидно, безпомощно, правят я болни личности. На скептиците и всички, които се опитват да подложат учението на АА на логиката, се дават съвети от типа: „Извади си тапите от ушите и си ги заври в устата”.

13. Закрита, непроницаема среда

Ежедневно слушаме разкази на хора, пребиваващи в лечебни центрове, които са лишавани там от всяко друго четиво освен АА-литературата. Лишават се и от общуване със семейството, от възможността да ползват телефон. Ако стане дума

не за закрити лечебни учреждения, пациентите са заплашвани от пълна (без намаление) такса в случай, че напуснат болничните стени. Съпротивата на лечението се фиксира в историята на болестта, ако някой се изписва по-рано. Тези записи се явяват доказателства за по-нататъшно предоставяне пред съда или пред управлението на професионални организации. От членовете на семействата се изисква да влязат в програми за помощ на съзависими, като отплата за услугите по лечението.

„90 срещи за 90 дни” – як промишлен стандарт, който прави сектата затворена среда, позволяваща загуба на крайно ограничено време за всичко друго освен за участието в събранията и. Макар пациентите да могат да спят и да ядат в дома си, ефектът от ежедневното присъствие в сектата се изразява във вид на социална дезориентация – дотолкова, че даже у дома си хората се чувстват като на сбирка. Ако тази нелепа принуда се явява като следствие от съдебно предписание, то в качеството на изпълнители се натоварват членовете на групата (постоянните членове, работещи на смяна, разбира се). Те постоянно напомнят на хората, че ако те се откажат от посещение на сбирки, ги грози саморазрушение.

14. Методи на въвличане с помощта на измами

Основната лъжа, тръгнала от АА, се заключава в това, че те се представят като организация, посветила себе си помощ на хората при преодоляване на химическата зависимост. Но АА се грижи не за оздравяването на хората - АА е заета със себе си. Първа Традиция, която поставя ценността на общото благополучие на групата над благополучието на всеки отделен член – това е червено флагче, щателно защитаващо сектата от обществено наблюдение. Стъпките сами по себе си въвличат в заблуждение новака, представят му се като някакъв израз на противодействие спрямо деградацията, която е свойствена за зависимите хора. Най-опасното е, че „стъпките” не съдържат даже и намек за това, да бъде научен човек как да остави пиенето и да започне да се учи на въздржание. Те дават инструкции само как да престанем да се опитваме да оставим пиенето и да прехвърлим отговорността за това върху сектата и придворното и божество - Висшата Сила, кой както я разбира. Това е някаква аморфна висша сила, макар и да се нарича Бог – същество, невероятно уникално,

никъде освен в АА не може да се срещне, доколкото има свойството да се превръща в някакво „алкохолно божество”, дух, вселяващ се в човека и контролиращ волята му. „Понякога не е по силите на човек да противостои на желанието да пие – обясняват, - но вашата Висша Сила ще ви защити. Оставете и се и се доверете.” Подтискането на волята от „алкохолното божество” се явява като основен показател за добра работа по програмата, а също и антитеза на свободната воля, самоопределението и силата на волята – т.е. „отрицание”.

Доколкото членовете на групата са се обединили благодарение на това, че дълго време са живели в плен на удоволствията, периодическите сривове фактически се явяват норма, макар на думи и да утвърждават, че нормата – това е пълната трезвост. После започват се наричат „рецидиви”, „боксувания” или просто „болест на израстването”. Този лъжлив сговор вкарва членовете на АА в съблазън: те продължават да правят онова, което искат, т.е. често пропиват, макар и на думи да демонстрират пълна преданост към идеята за трезвостта. В същността си АА е още един наркотичен култ, в разпореждане на който се намират още няколко вещества за „оскверняване на светинята”, които в крайна сметка се оказват необходими за прочистване на душата. Явно не става дума за организация, посветила себе си на обучение на хората в способности за излизане от химическата зависимост.

Понякога за нищо неподозиращите и оттам особено уязвими пияници се провеждат вечеринки-сюрприз, под название „лечебна интервенция”. Емоционалната обсада под командването на професионални членове на АА се планира предварително, с покана на значими за субекта лица, включват се роднини, стари приятели, съседни членове на семейството, началници и кой ли не още, който може да помогне на планираното унижение. На всеки се съобщава, че човекът е болен от ужасна болест - алкохолизъм, и се намира в състояние на пълно отрицание на болестта, преодоляването на която е възможно само с твърда любов и предизвикване в него на чувство за срам. Всички те провеждат репетиции, всеки търси примери за неприлично поведение и морално поведение на субекта. Нерядко изведнъж след срещата на входа спира колата на организатора на действието (той по правило работи в близкия лечебен център) и

тогава хлипация субект е съпроводен от цял екипаж, който го доставя там, където трябва. Не познаваме нито един човек, на когото тази жестока и безцеремонна практика да е помогнала, включително и тези, които после със стъклени очи произнасят заучените думи на благодарност за интервенцията.

Обаждат ни се доста хора, които в лечебните центрове неправилно са били информирани относно същността на предложената услуга. Болшинството от хората, имали преди това неприятен опит на общуване с „Анонимни алкохолици”, специално молят да не ги пращат повече в АА и заявяват, че няма да започнат лечение, ако онези (от АА) и тук са подготвили всичко Персоналът на центъра, работещ при приемането им (винаги от АА) безсрамно лъже, че никакво АА тук няма да има. Едва по-късно обясняват на пациентите, че „Анонимни алкохолици” не предоставят името си на никакви организации, но единственото нещо, което работи в случая със зависимостите – това е програмата „12 стъпки”. Безкрайното извращаване на истината, започващо с лъжливото „духовно, а не религиозно”, е път за постоянно предателство на собствената личност, кулминация на което е пълната загуба на критичност и капитулацията пред сектата.

15. Манипулация с използването на чувството за вина

„Интервенция” - това е нагледен пример за приложение от страна на „Анонимни алкохолици” на сектантски, емоционално твърди мерки, за да привлекат новобранци. А всяка сбирка на АА е пример за манипулация с чувството за вина на човека. От болшинството бегълци от АА ние слушаме разкази за огромното чувство за вина, възникващо по време на срещите, особено когато се работи над стъпките. То включва морализиране и непрекъснати призови за усъвършенстване. Има една тревожна закономерност: ...хора, които са прекарвали много тежки години и десетилетия в кръговрата на рецидивите и въздържанието, ... не искат, каквото и да става, да критикуват АА, дори не признават, че са затъпели от 12-стъпковото учение. „Нали не трябва да ругаеш тези, които ти помагат! Има различни пътища към оздравяването.”

Много години преди това ние описахме тази патологична защита и я включихме в списъка с признаците за груповите разстройства в терапевтичното

движение на групите за самопомощ, дали тя се отличава от класическата безгрижна готовност на сектанта да принесе себе си в жертва?

16. Есхатология. Очакване на скорошния край на света

Сега в АА съществува фракция, която вярва в това, че Бил У бил въплътен Христос, че истинският Исус бил автор на 12-те стъпки, че Тайната Вечеря била първото събрание на АА, че старозаветните пророци са предсказали извисяването на АА в главна световна религия за нашето време, и че Ерата на Трезвеността – това на практика е самото Царство Божие на земята, което те предсказвали, а началото му ще започне в 2000-та година. Книгата „История на на Оздравяването от Марк” на Уилям Мелон нагажда АА към християнството по пътя на лингвистични спекулации и претълкуване на Библията, давайки широко утвърждение за Христос и природата на Спасението. По твърдение на Мелон в Галилея съществувало порядъчно количество 12-стъпкови групи, основани още от Исус. Съгласни сме, че това е гнусно и оскърбително, но няма бизнес, който да може да съперничи на гнусотията в сектантския бизнес.

17. Насилие и притеснение.

Ако в понятието „насилие” включим и интелектуалното насилие, то всички секти са насилствени, а „Анонимни алкохолици” превъзхождат болшинството от тях. Всички тези заигравания с понятието „отрицание”, когато всеки опит за самоопределение се обявява за симптом на заболяването, нанасят на новациите, ако можем така да се изразим, „удари под колената”, измъкват им почвата под краката. Идеалът е да бъдат направени интелектуални инвалиди за целия останал живот. Интервенцията – това е емоционално насилие; Форма на насилие са и редицата шаблонизирани предсказания на смърт и деградация на тези, които се съпротивляват на програмата. Насочването към АА по решение на съда – това е най-истинското насилие, защото порядъкът в съда се поддържа с оръжие.

Тук бих искал да заостря вниманието ви върху дефектите на характера – тази тема често се обсъжда в групите за самопомощ. Създава се впечатление, че в самата атмосфера на АА витае нещо такова, което прави хората самомнителни и

умствено ограничени. И колкото по-сериозно човек приема програмата „12 стъпки”, толкова по-странен и неприличащ на себе си става. При общуването с близките си все по-често и по-често проявява истинска жестокост – разбира се, заради собственото си изцеление и оздравяване...

Десетки хиляди, свързващи се с нас отчаяни хора, са ставали жертви на всякакъв род оскърбления от страна на „Анонимни алкохолици”: другари по група; наставници; поддържащи дванадесет стъпковата програма психиатри и консултанти; лекари- терапевти. Всички тези случаи удивително си приличат, можем да ги разделим на няколко типа. Но най-често се среща натрапливото, внушаващо чувство на тъга и безизходност утвърждаване, че членството в АА е единственият възможен способ за изцеление. Използването на угрозата от смъртта представлява универсален прийом в движението на АА, при това се заимствува стилът и цели пасажии от "Голямата книга", предвещаващи смърт на всички отцепници и неверници.

Предупреждения от типа „Ако ти не направиш това или онова, непременно ще пропиеш” е основен постулат на груповото движение. Подразбира се само по себе си, че този, който пие, завършва живота си в затвора, приюта за бездомни или лудницата. В това има някакво статистическо потвърждение, но то съвсем не е резултат от отказа от програмата. На практика не е изключено, че само по себе си предсказанието много повече да допринесе за пиянството, отколкото недобросъвестната работа по 12-те стъпки. Жестоката ирония се заключава в това, че когато подобно предсказание се приеме на вяра, а после се бъдне, в никого не остава съмнение, че пиянството е резултат от занемаряването на работата по стъпките. Но ако човек строго се придържа към програмата и при все това пропиеш - това е просто срыв.

Консултирането по въпросите за химическата зависимост представлява само по себе си професионална организация, създадена от движението на АА за това, членовете на движението по-удобно да насаждат „стъпките” в обществените учреждения и комисии. Някои консултанти по въпросите на зависимостите са могли само да мечтаят за това да станат един ден консултанти. Встъпвайки в АА те получават възможност да работят по „добра програма” и да получават за това

„добри пари”, затова не е удивително, че като цяло те не могат да се похвалят нито с добро образование, нито с професионални навици и умения. В своите клиенти те виждат хора, дълбоко непълноценни, не умеещи свързано да подредят мислите си и притежаващи цял набор от дефекти на характера, граничещи със социопатията. Подобна философия решително отличава консултантите от професионалистите в областта на медицината и сродните и области. Те считат, че техните клиенти, където и да се намират - на улицата, на работа, у дома, в затвора - не заслужават такава степен на уважение и доверие като всички останали хора, че те винаги ще се нуждаят от допълнително лечение и посещение на сбирки на АА.

Те си водят записки за прием на пациенти, папки с история на болестта, губят непомерно количество време в психосоциални експедиции по отловуване на клиенти, интервюират ги, събират записки и наблюдения, които „оценяват” и „доказват” хипотетична патология. Навиците за консултиране у тези хора не се простират по-долече от границите на 12-те стъпки, които са и техни вътрешни граници. Но да създадат истински терапевтични отношения те не са способни.

Връзки към статии на Джек Тримпи или за него , публикувани в интернет:

1 Джек Тримпи, „Анонимни Алкохолици – разбира се, че това е секта”, руски език:

<http://www.romashkovo.org/vifesda/materials/2008/10.html>

2. Джек Тримпи, „Техники за разпознаване гласа на зависимостта”. Руски език. Много полезен подход, помогнал на много хора да се избавят от зависимостта си.

<http://www.narcom.ru/selfhelp/crash.html>

3. Джек Тримпи, „Практични съвети към близките на зависимите и техните семейства”. Руски език. Много полезна информация.

<http://www.narcom.ru/publ/info/702>

3. Джек Тримпи, „Отмяна на оздравителното групово движение”. На руски език. Също много полезна информация, придружена със статистика за резултатите от

метода ТРГЗ (Техники за Разпознаване Гласа на Зависимостта). Най-последна конкретна статистика.

<http://www.narcom.ru/publ/info/700>

4. „Рационално възстановяване”, статия от Джек Тримпи. Английски език.

<http://www.ratbustersanonymous.com/forum/viewtopic.php?f=29&t=186>

5. „Щастливият хуманист”, статия на Албърт Елис за Джек Тримпи. Английски език

<http://www.a-1associates.com/aa/humanist2.htm>

6. Статия за определянето на „Анонимни Алкохолици” като религиозна организация от страна на американски съд. Английски език.

<http://www.apa.org/monitor/julaug04/jn.html>

